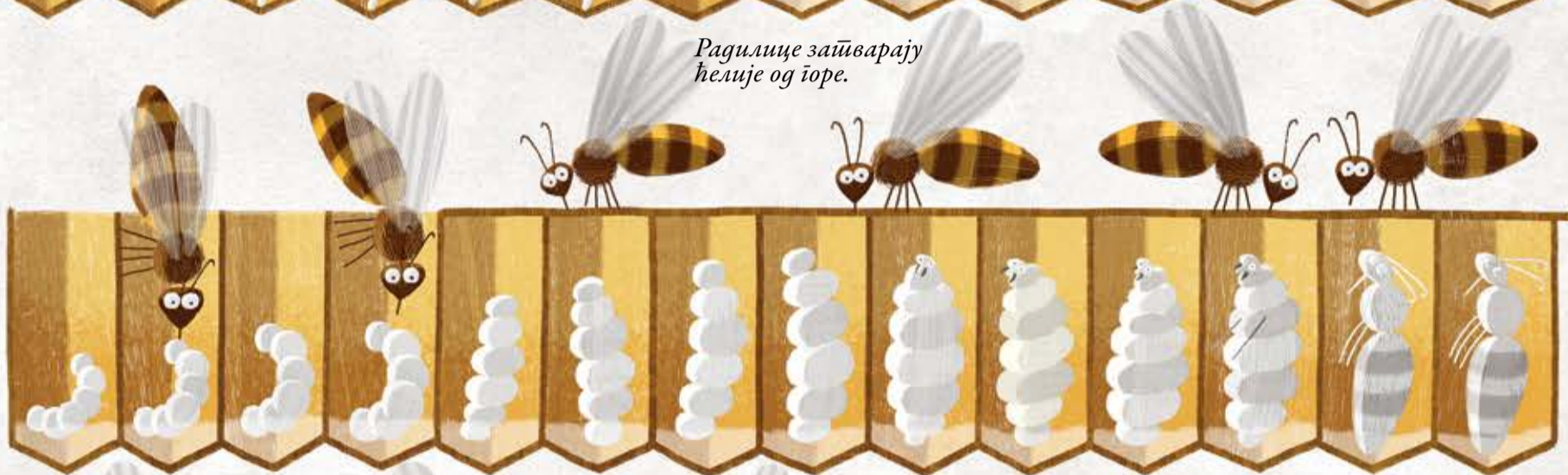

Матица полагаје јајашице у ћелију саћа.

Радилице хране ларве.

Радилице затварају ћелије од горе.

Ларва се трансформише у одраслу пчелу.

Одрасла пчела се израђује из ћелије и излази напоље.

Радилице хране ларву – будућу матицу – у посебној, великој ћелији саћа.

Матица излази из своје ћелије.

свог живота полагању јаја. Производи их у огромним количинама – чак и више од 2000 дневно. Заједно теже више од саме матице. У јесен и зиму полагање јаја се готово зауставља, али и тако их у току живота матица може положити чак милион. Већина јаја оплођена је сперматозоидима које је прикупила матица. Из њих се излежу радилице или, у изузетним околностима, нове матице. С друге стране, из неоплођених јаја се развијају трутови. Матица обично живи од 2 до 4, а понекад и до 7 година. На

крају долази дан када умире, оставља кошницу заједно са ројем (види сл. VI) или је престара за обављање својих дужности. Онда пчеле морају да одгоје њену наследницу. Изабране ларве, које би у другим околностима биле радилице, добијају своју животну шансу. Хране се огромном количином млеча и то је довољно да почну да се развијају у матице. Прва која напусти своју ћелију је нова матица целе кошнице. Касније врши свадбени лет и почиње полагање јаја – посао који ће јој испунити читав живот.

РОЈЕЊЕ

дужини од 100 метара. Будући да је у кошници мрачно, друге пчеле не виде своју плешућу сестру. Међутим, оне осећају њене покрете и чују њено зујање. То је довољно да разумеју информацију. Понекад извиднице добијају још одговорнији задатак: пронаћи место за ново гнездо. То се дешава током ројења, то јест поделе пчелињег друштва. Матица затим напушта кошницу и седе на грану дрвета. Део радили-

ца и трутова је окружује, стварајући густе вртлог који се зове рој. На сигнал који дају извиднице, читав рој се сели на ново место и тамо формира друштво. У међувремену, у старој кошници, у посебним ћелијама, одрастају нове матице. Прва која изађе на свет убија јакоком конкуренткиње и преузима контролу над друштвом.

ПОСАО ПЧЕЛАРА

Пчелар не узима само мед од пчела. Он је такође и њихов брижан чувар. Као пчелињи управник зграде брине о добром стању кошнице и захваљујући томе је њеним становницима увек суво, прозрачно и чисто. Пчелар проверава шта ради пчелиње друштво, у одговарајућем тренутку обезбеђује додатне рамове у којима пчеле могу да складиште залихе или одгајају младе. Све време

пажљиво прати стање и понашање инсеката, тражећи било какве знакове болести. На пролеће, као доктор који прегледа пацијента, ослушкује кошницу. Због тога ставља специјалну цевчицу у лето и прислања ухо на њу. Мирно, регуларно зујање показује да су пчеле добро. Претерана бука може бити знак недостатка хране, а тешка тишина говори да друштво није преживело зиму. Крајем лета пче-

Људи су скоро почели да их граде за инсекте. Није реч о кошницама за пчеле, већ о склоништу за друге врсте које живе дивље, а којима треба безбедно место за зиму или за гнездо. Није тешко самостално изградити такав хотел. Солитарне дивље пчеле радо ће се уселити у цевчице од трске и бамбуса. Такође, добро може да послужи парче дрвета са прет-

ходно избушеним рупама или чак шупља цигла. Улаз у гнездо пчелице ће затворити саме. Бубамаре, осолике муве и други опнокрилци ће се сакрити међу боровим шишаркама или исеченим стабљикама биљака. У сувој слами населиће се златооке. Мали станари неће се за гостопримство одужити медом, али ће опрашити разне биљке у нашим баштама.